
Bevezető

A Magyar Művészetnek ezt a számát 1956 emlékének szenteltük. A szellemi élet eseményeit irodalmunk klasszikusai (Déry Tibor, Németh László, Örkény István, Tamási Áron) egykorú cikkeinek, felszólalásainak újraközlésével idézzük fel, megemlékezünk az írószövetség forradalomban játszott szerepéről (Pomogáts Béla), majd (Kováts István, Ferdinandy György, Gál Vilmos, Gróh Gáspár, Kulin Ferenc, Sturm László, Szörényi László, Palotai János és Szőcs Géza írásaiban) történelmi sorsfordulónk írókat és művészeket megihlető hatását követjük nyomon. Közleményeink azonban nemcsak a hamisítatlan, hanem az elárult, megcsúfolt, eltorzított '56-ról is szólnak. Azokról a filmekről (Deák Sárosi László) és bűnügyi regényekről (Török Lajos), amelyek ellenforradalommá minősítették szabadságharcunkat, és arról a kultúrpolitikáról, amelyik a proletárdiktatúra kiszolgálásában jelölte meg az írók, költők és művészek feladatát. Egy kritikátörténeti esszé (Balogh Csaba) és egy művelődéspolitikai elemzés (Gedeon Sarolta) dokumentumai és következtetései emlékeztetnek arra, hogy az '56-ot követő „létező szocializmus” nem tudott, és nem is akart szakítani a forradalom előtti diktatúra terhes örökségével. Solymosi Tari Emőke és Windhager Ákos a magyar zenetörténet klasszikusainak méltatlanul feledésbe merült műveit elemzi, Olsvay Endre Kodály Zoltán történelmi szerepét idézi fel, míg Ókovács Szilveszter „a finnek Szokolay Sándorát”, Einojuhani Rautavaarát mutatja be, aki „'56 tizenhárom napjának” az opera műfajában állított emléket. A magyar forradalom nemzetközi hatását és eszmetörténeti jelentőségét Kucsera Tamás Gergely tanulmánya értékeli.

Kulin Ferenc